

Alexius Huber av Teddy Brunius

Född 1939 i Tyskland och utbildad i Västtyskland som formgivare kom Alexius Huber till Skåne på sextio-talet och började framträda som konstnär. Han väckte tidigt uppmärksamhet genom sin konsekventa formgivning i hårda material. Han blev en konstnär i rymdåldern och har funnit sin plats i det svenska konstlivet. Han hade sin tyska förankring i det klassiska Bauhaus som inte skiljer på konsthantverk, industriell design och konstnärsskap. Alexius Huber fångar in denna bredd i sina artistiska arbeten. Den som har läst Herman Hesses framtidsroman *Glaspärlespelet* känner igen sig vid ett besök på en utställning av Alexius Huber.

Glaspärlespelet - detta högsta av alla spel - kan inte inläras raskt utan kräver åratals studier av reglerna. "Dessa regler, spelets teckenspråk och grammatik, bildar ett slags komplicerat chiffer med inslag från flera vetenskaper och konster" skriver Hesse. *Glaspärlespelet* är "ett spel med vår kulturs samtliga värden och enheter med vilka det leker ungefär som en målare under konstens blomstringstid..." I någon mån måste ett konstverk likna äldre konstverk för att bli igenkänt som konst, men graden av nyskapande i verket blandar igenkännandet med en nyfiken spänning som det nya alltid ger oss. Så är det med Alexius Hubers verk.

Han arbetar i nya material, det blänkande rostfria stålet, aluminium, det genomskinliga plexiglas, den hårda pappkartongen. Varje material har sin syntax och måste behandlas med konsthantverkarens aktsamhet och designerns sinne för formell ekonomi. Ur detta kommer en ljusfylld förvandlad miljö som inte kräver djupsinne och kunskaper för den som upplever verket. Arbetets mödor tycks alldeles försvunna i denna konst som har med rymdålderns teknologi att göra.

Alexius Huber är ingalunda först att forma en sådan konst. Han har varit med om att samla de sydsvenska progressiva konstnärerna i gruppen *Konkret Konstruktivism*. Därmed har han fångat in rötterna för sin och sina likasinnades konst. Konstruktivismen formades av pionjärerna i Ryssland - Tatlin, Rodchenko och El Lissitzky. De menade att en ny samhällsform krävde en ny konst. När de framträdde med sina verk i Berlin fann konstnärerna på Bauhaus nya impulser. Kanske det sociala innehållet dunstade, men den nya formen blev desto mer fängslande. Gabo, Pevsner och Moholy-Nagy visade vad nya material dög till. Den konkreta konsten fick sina impulser från Norden, särskilt av Otto G. Carlsund och ungefär samtidigt, 1929, skapade Francisca Clausen de första målningar som medvetet arbetar med efterbildeffekter. När Alexius Huber kallar sina verk för *Optiska koncept* anknyter han till denna kungsväg i konsten där nordbor som norrmannen Helleesen, finnen Nordström, dansken Mortensen, svenskarna Baertling och Eric H. Olson är pionjärer. På sextio-talet blev de olika variationerna av denna typ av konst enhetligt tillsammans tagna av den slagordsmässiga stilbeteckningen OP-KONST.

Alexius Huber är en konstruktiv formbyggare som väljer material och teknik som radikalt förändrar konstens former. Klassiska formideal är volym och balans.

Huber följer inte ett sådant reglemente. För honom är uttrycksformerna ljus, reflex, skugga, genomskinlighet. Utsidan och insidan samverkar i ett rikt system. Rörlighet tillkommer. Reliefen uppbyggs med konvexa och konkava element Uppställningen varierar tyngd med viktlöshet och markfasthet som kontrasteras med svävande, stigande och fallande effekter.

Det material man mest förknippar Alexius Hubers namn vid är den rostfria plåten som han polerar skinande blank och ristar och skrapar med smärgel. Han kan också punsa (ciselera) reliefer. Ett sådant verk förhöjer ljuset i det rum där det är placerat. Vad som finns i rummet, även betraktaren, får sin plats i verket genom spegling. När betraktaren rör sig och passerar förbi, närmar sig och avlägsnar sig, förändras verket. Det blir ett rikt spel av matt och blankt på en sådan ristad stålplåt.

Ett annat material som Alexius Huber har god hand med är plexiglas. När glaset skärs blir snittytorna mjölkvita. Dessa ytor kontrasterar mot de ljusa sidorna som också blir genomskinliga. Materien får insida och det materiella erhåller en immateriell karaktär.

I det mindre krävande materialet papp kan Huber göra sina expansiva formkoncept. Han nyttjar grafiska blindtryck som ger reliefytor. Han kan skära med precision former i pappersmaterialet. På så sätt kan konstnären röra sig från lättformat material till den hårdaste form som kan tänkas.

Som konstnär arbetar Alexius Huber med minutiös precision och de färdiga verken blir som utkastade energiknippen i vår miljö.

Det är en social konst. Vad Alexius Huber åstadkommer kan hävdas sig mot vår tids arkitektoniska brutalism. De stora stadsformerna kväver inte en sådan konst. Det är inte heller en undergiven konst som kommer ut från Hubers ateljé utan någonting som ökar spänningen i folkhemmet.

Kvadrater, diagonaler, vikningar är grundformer som får rörelser och gensvar i betraktarens upplevelse. Det övertänkt valda materialet, som har behandlats med på egen hand skapade tekniska metoder, fungerar både som måleri och skulptur. Det vita, det blänkande, det genomskinliga, det matta, det skuggbetäckta artikuleras till ett måleri som man inte har sett maken till. Var gränsen går mellan måleri och skulptur kan ingen säga inför ett verk av Huber. Formerna upphör att ha materiell tyngd. Ristningarna skapar OP-Konstens moiréeffekter, vattringar som rör sig i synfältet.

Lagen för konstskapandet blir den tekniska ekonomien, Occams rakkniv, som skär bort all onödig dekoration. De plana ytorna blir tredimensionella. Konstverken är energifyllda ljuspaket som berikar den offentliga miljön. Den stillastående materian upplevs som rörlig. På så sätt är denna utpekulerade formkonst i högsta grad en social konst, en konst som gör vår miljö rikare och mer omväxlande. För att åstadkomma konst på denna nivå krävs en omfattande forskning i material, teknologi och perceptionspsykologi. Detta åstadkommer alltså Alexius Huber.

Teddy Brunius, fil dr, professor i kunsthistoria, Köpenhamns universitet. 1989.